PŘÍSPĚVEK K FAUNISTICE ČELEDI CARABIDAE ČESKOSLOVENSKA (Col.)

BEITRAG ZUR FAUNISTIK DER LAUFKÄFER DER TSCHECHOSLOWAKEI (Col.)

I. HARPALINAE

Václav V y s o k ý

V tomto článku uvádím nálezy vzácných, nebo z faunistického hlediska zajímavých druhů Carabidů podčeledi Harpalinae, které vlastním ve své sbírce, nebo které jsem v poslední době determinoval pro jiné kolegy. Pokud není uvedeno jinak, platí lgt.et coll. Václav Vysoký. Za determinaci některých druhů děkuji panu J.Pulpánovi, stejně tak panu doc.Dr. Z.Mlynářovi za revizi části materiálu ze severních Čech.

1. Harpalus (Ophonus) sabulicola (Panzer,1796) - Bohemia bor.: Bílé stráně 1.V.1966 1 ex., lgt.Novotný.; Bohemia c.: Vinařice 15.6. 1968 3 ex., lgt.Huja.; Kladno-okolí 30.4.1952 2 ex., lgt.Oldř. Voříšek.
2. Harpalus (Ophonus) diffinis Dejean,1829 - Slovakia mer.: Šahy 19.-23.V.1973 2 ex. pod vrstvou suché trávy na vlhkém biotopu poblíže Iplu. Tento vzácný druh je znám pouze z nejjižnější části Moravy a Slovenska.
3. Harpalus (Metophonus) gammeli Schauberger,1932 - Slovakia mer.:Kováčov 1.V.1953 1 ex., lgt.M.Dvořák. Tento nález je dalším potvrzením výskytu tohoto velmi vzácného druhu u nás.
4. Harpalus (Metophonus) seladon Schauberger,1926 - Slovakia mer.: Štúrovo 5.V.1970 1 ex.; Šahy 10.V.1970 5 ex.; Slovakia or.: Vihorlat-Remetské Hámre 15.V.1968 1 ex. Oproti Slovensku není tento druh v Čechách nijak vzácný. Doklady ze severních Čech mám z těchto lokalit (bez podrobností) : Tisá, Sedlo, Pohořelice, Libochovany a Stadice.
5. Harpalus (Metophonus) rufibarbis Redtenbacher,1858 - Bohemia bor.: Chuděrov V.1969 5 ex.; V.1970 1 ex., vždy pod kameny na jižně exponovaném biotopu lučního a polního charakteru. Libochovany 5.V.1962 1 ex., lgt.Novotný; Sedlo 6.IV.1961 1 ex., lgt.Novotný Stadice 28.IV.1973 4 ex.; 7.V.1973 11 ex.; Ráč 25.V.1972 1 ex., lgt.et coll.Říha. Podle dosavadního průzkumu patří tento druh v severních Čechách k hojnějším zástupcům podrodu Metophonus, jinak podle Kulta (1947) je vzácný.
6. Harpalus (Metophonus) melleti Heer,1837 - Slovakia mer.: Šahy 10.V. 1970 1 ex.; Moravia centr.: Gottwaldov 20.IV.1966 1 ex., lgt.K. Majer; Bohemia bor.: Nová Ves 11.VI.1972 1 ex., lgt.et coll.Říha. Tento velmi vzácný druh je zajímavým přírustkem pro faunu severních Čech.
7. Harpalus (Metophonus) puncticeps Stephens,1828 - Slovakia mer.:

Šahy 8.V.197 1 ex.; Bohemia bor.:Opárno 28.VIII.1967 1 ex. pod kameny na mezi,poblíž křovinatých porostů. Bohemia centr.: Kounov IX.1969 1 ex., lgt.L.Heyrovský. Vzácný druh, kterého se týká tatáž poznámka jako u H.melleti Heer.

8. Harpalus (Metophonus) cribricollis Dejean,1829 - Slovakia mer. : Štúrovo 5.V.1970 1 ex.; 8.V.1964 1 ex. lgt.Novotný; Šahy 8.V. 1970 2 ex.

9. Harpalus (Pardileus) calceatus (Duftschmid,1812) - Bohemia bor. : Tisá 5.IX.1961 13 ex., lgt.Novotný; Telnice 12.VI.1961 1 ex., lgt. Novotný; 3.VIII.1955 1 ex., lgt. O.Voříšek; Sedlo 5.V.1961 1 ex., lgt.Novotný.

10. Harpalus (Harpalophonus) hospes Sturm,1818 - Slovakia mer.: Šahy 10.V.1970 4 ex.; Kováčov 11.V.1952 1 ex., lgt. M.Dvořák.

11. Harpalus (Acardystus) flavescens (Piller et Mitterbacher,1783) - Bohemia centr.: Nymburk VI.1966 1 ex., lgt.Daněk; 14.VI.1959 1 ex., lgt. M.Dvořák.

12. Harpalus (Haploharpalus) froelichi Sturm,1818 - Slovakia mer. Kamenica n/Hr. 8.V.1964 3 ex., lgt.Novotný.

13. Harpalus (Haploharpalus) hirtipes (Panzer,1797) - Bohemia centr.: Nymburk VI.1947 1 ex., lgt. Daněk.

14. Harpalus (Haploharpalus) zabroides Dejean,1829 - Slovakia mer. : Štúrovo V.1954 1 ex., lgt. Rektořík.

15. Harpalus fuliginosus (Duftschmid,1812) - Bohemia bor.: Tisá 1.V. 1969 1 ex.

16. Harpalus winkleri Schauberger,1923 - Moravia mer.: Brno-Komín 7.V.1953 1 ex., lgt. Reška.

17. Harpalus quadripunctatus Dejean,1828 - Slovakia centr.: Velká Fatra-Harmanec 30.VI.1957 1 ex.,lgt. O.Voříšek; Slovakia mer.: Štúrovo 10.V.1970; Bohemia bor.: Libochovany 10.IV.1962 1 ex., lgt. Novotný; Telnice 10.IX.1961 1 ex., lgt.Novotný; Brná 20.V. 1961 1 ex., lgt. Novotný.

18. Harpalus melancholicus Dejean,1829 - Bohemia centr.: Lysá n/Labem 18.VIII.1950 1 ex., lgt. Rektořík.

19. Harpalus albanicus Reittor,1900 - Slovakia mer.: Šahy 8.V.1970 1 ex. pod vrstvou naplaveného, ještě dosti zvlhlého detritu na břehu řeky.

20. Harpalus modestus Dejean,1829 - Slovakia or.: Vihorlat-Remetské Hámre 1.VI.1965 1 ex., lgt.Novotný; Slovakia mer.: Šahy 19.-22. V.1973 1 ex., pod kamenem na okraji polní cesty. Bohemia bor. : Stebno 21.IV.1963 1 ex.,lgt.Novotný.Na tento vzácný druh se vztahuje stejná poznámka jako u H.melleti Heer.

21. Acupalpus (Stenolophus) discophorus (Fischer V.Waldheim,1823) -

Slovakia mer.: hojně na těchto lokalitách - Štúrovo,Kamenica n/H. a Kováčov. Slovakia or.: Vihorlat-Remetské Hámre 20.V.1968 1 ex.

22. Acupalpus (Stenolophus) mixtus (Herbst,1784-85) - Bohemia ventr. : Kersko 10.V.1969 5 ex.; Srby 2.IV.1953 3 ex.,lgt. O.Voříšek ; Bohemia bor.: Velvěty 10.V.1972 1 ex. Hojnější druh

23. Acupalpus (Stenolophus) steveni Krynicky,1832 - Slovakia mer.:Jihoslovenský kras-Zadiel 31.V.1961 1 ex.,lgt.Brožík; Slovakia or.:: Hrbov 16.V.1972 2 ex., lgt.Ing.Maidl. Toto jsou další doklady o výskytu tohoto velmi vzácného druhu, objeveného u nás teprve v posledních letech.

24. Acupalpus (Ancylostria) interstitialis Reitter,1884 - Slovakia mer.: Šahy 8.V.1970 1 ex. pod vrstvou staršího, ještě částečně vlhkého náplavu na břehu řeky Iplu. Bohemia centr.: Kováry 1.VI.1952 1 ex. lgt.O.Voříšek. Tento nález v Čechách je jedním z dosud velmi málo známých nalezišť na území Čech, neboť ani Kult 1947 jej ještě z Čech neuvádí.

25. Acupalpus (Anthracus) consputus (Duftschmid,1812)- Slovakia or.: Vihorlat-Remetské Hámre 20.V.1968 3 ex. pod listím na břehu Okny.

26. Bradycellus verbasci (Duftschmid,1812) - Bohemia centr.: Libušín 13.IV.1969 2 ex., lgt.Z.Kučera.

27. Bradycellus harpalinus (Serville,1821) - Bohemia bor.:Tisá V.1969 9 ex.; 11.V.1968 1 ex.; Stadice 28.IV.1973 3 ex.; Velvěty 10.V. 1972 1 ex.

28. Trichocellus placidus (Gyllenhal,1827) - Bohemia centr.: Srby 10.V. 1969 3 ex.,lgt.Huja; Bohemia bor.: Zahrádky 5.VIII.1963 1 ex., lgt.Novotný; Slovakia mer.: Štúrovo V.1970 1 ex.pod silnou vrstvou vlhkého listí na pravém břehu Hronu, při jeho ústí do Dunaje na okraji křovinatých porostů. Tento nález je potvrzením výskytu tohoto druhu na Slovensku.

29. Dichirotrichus rufithorax (C.R.Sahlberg,1827) - Slovakia mer.:Štúrovo V.1970 1 ex. na stejném biotopu jako Tr.placidus Sahlb.

L i t e r a t u r a

H a v e l k a J., 1964: Příspěvek k poznání Coleopter Slovenska, 1.část Act.Rer.Natur.mus.Nat.Slov.,Bratislava, 10.

K u l t K., 1947: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky, 2., Praha.

R o u b a l J., 1930: Katalog Coleopter Slovenska a Podkarpatska 1., Praha

Z u s a m m e n f a s s u n g

Interesante Funde von Harpalinen der Tschechoslowakei werden angegeben.

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Václav Vysoký, Fučíkova 112, 403 31 Neštěmice, okres Ústí nad Labem.

Zusammenfassung

Es werden 29 seltene oder faunistisch interessante Vertreter der Unterfamilie Harpalinae aus der Tschechoslowakei angeführt. Mit dem Fund von Acupalpus (Ancylostria) interstitialis Reitter,1884 wird das Vorkommen dieser Art in Böhmen bestätigt,mit dem Fund von Trichocellus placidus (Gyllenhal,1827) das Vorkommen in der Slowakei.

Literatura

Havelka, J., 1964: Příspěvek k poznání Coleopter Slovenska 1. Act. Rer. Natur. mus. Nat. Slov. Bratislava, 10.

Kult, K., 1947: Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky, 2. Praha.

Roubal, J., 1930: Katalog Coleopter Slovenska a Podkarpatska 1. Bratislava.

Doplněk

V roce 1974 jsem na řadě lokalit v severních Čechách pozoroval masový výskyt druhu Trichocellus placidus (Gyllenhal, 1827), který trval celý vegetační rok. Biotopy, vázané na stojaté vody, kde na vlhkých místech byla vyšší vrstva humusu, se u všech nalezišť shodovaly a jejich znalost dopomáhala sbírat tento druh i ve vyšších polohách. Při prosevech u rybníka v Modlanech a ve Rtyni n. Bílinou bylo v květnu chyceno několik desítek kusů. Přes dlouhodobé sbírání v Tisé nebyl odtud Trichocellus placidus dosud znám. Teprve 25.5.1974 jsem tam na uvedených biotopech nalezl prvních 8 exemplářů. Pak se tento druh vyskytoval pravidelně až do září, kdy nastal masový výskyt, snad podmíněný dlouho trvajícími dešti a zvednutím spodní hladiny vody. Při poslední exkurzi v září jsem na každém čtverečním metru vhodného biotopu (ve výšce asi 500 m n. m.) pozoroval 6-10 exemplářů.

Ergänzung

Es wird über ein massenhaftes Vorkommen der sonst seltenen Art Trichocellus placidus (Gyllenhal, 1827) in Nordböbhmen berichtet.

Adresa autora (Anschrift des Autors):
Václav Vysoký, Fučíkova 112, 403 31 Neštěmice, okres Ústí nad Labem.